

Az EU közigazgatási szabályrendszere

Szegedi László

2018. Ősz

NKE-NETK

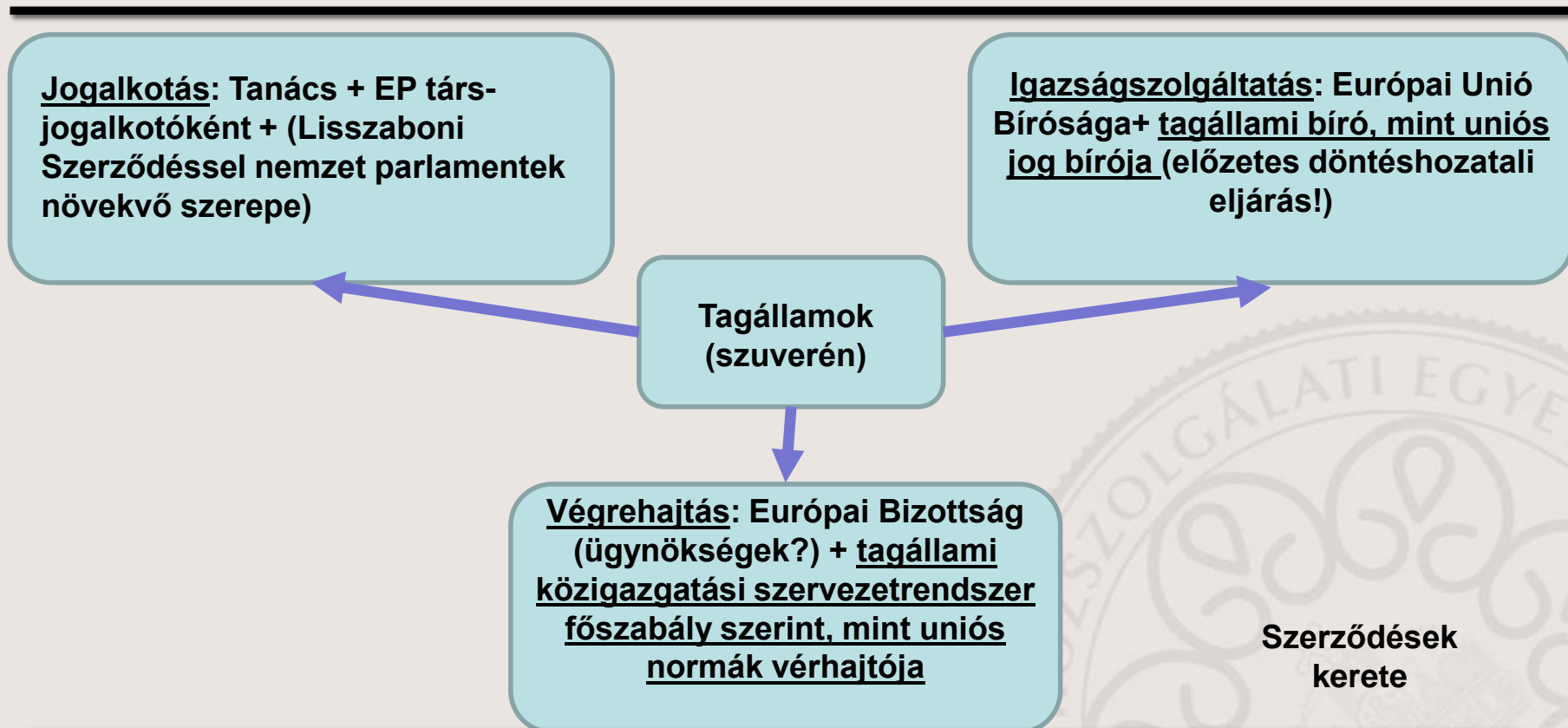

Tervezett tematika

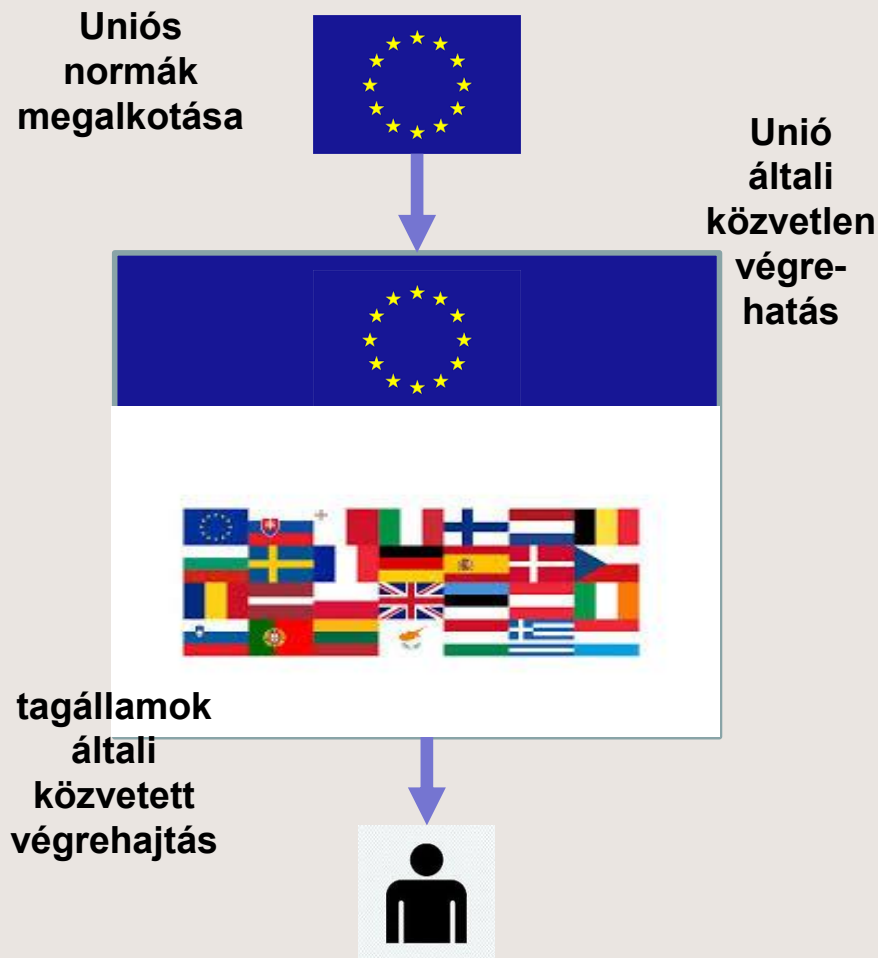
- szeptember 10. Bevezetés, tantárgyi követelmények ismertetése
- szeptember 25. A tagállami közigazgatásra kiható európai jogi és uniós jogi változások
- október 8. Az EU kormányzása és igazgatási rendszere, többszintű kormányzás, A közvetlen végrehajtás szervezetrendszere
- október 22. Ünnepnep
- november 5. A közszołgálati személyűgű európai értékrendszere; Az uniós közszołgálat
- november 19. Eljárásí szabályozás uniós szinten
- december 3. Szimulációs gyakorlat, Zárthelyi dolgozat, Értékelés, pótlás

Hatalmi ágak és az EU Jogalkotás túlsúlya

Közvetett vs. közvetlen végrehajtás

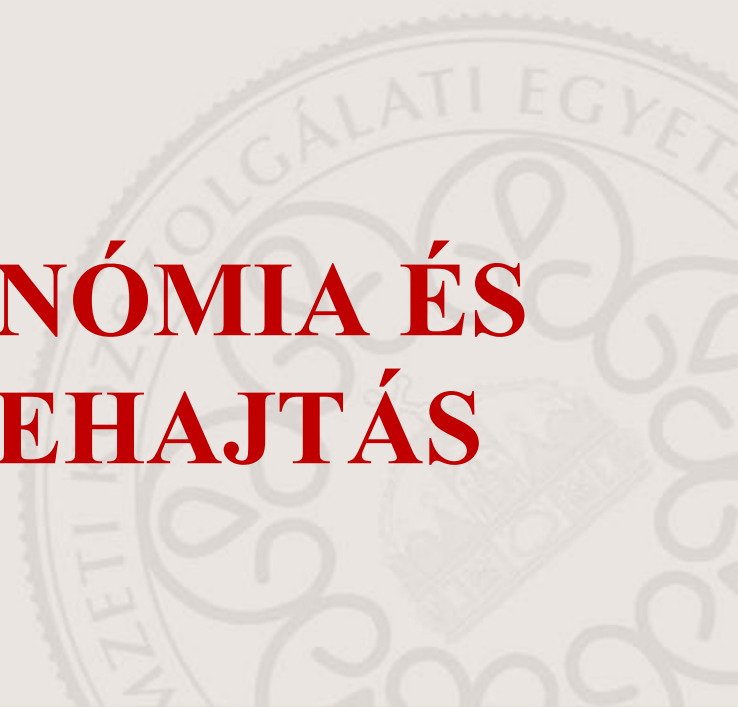
- Közvetlen végrehajtás térnyerése napjainkban
- **Közvetlen jogviszony** uniós polgár és uniós (végrehajtó) szervek között
- (1) Milyen **személyzet**,
- (2) milyen **szervezeti** keretek között,
- (3) milyen **jogvédelmi garanciák** mentén feleljen a közvetlen végrehajtásért?

Közvetlen-közvetett végrehajtás viszonyának korszakai

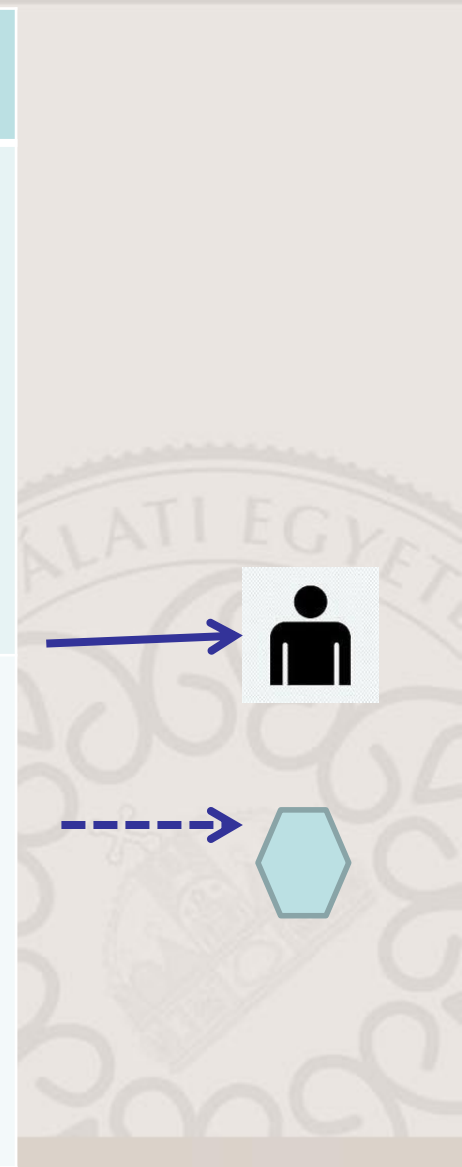
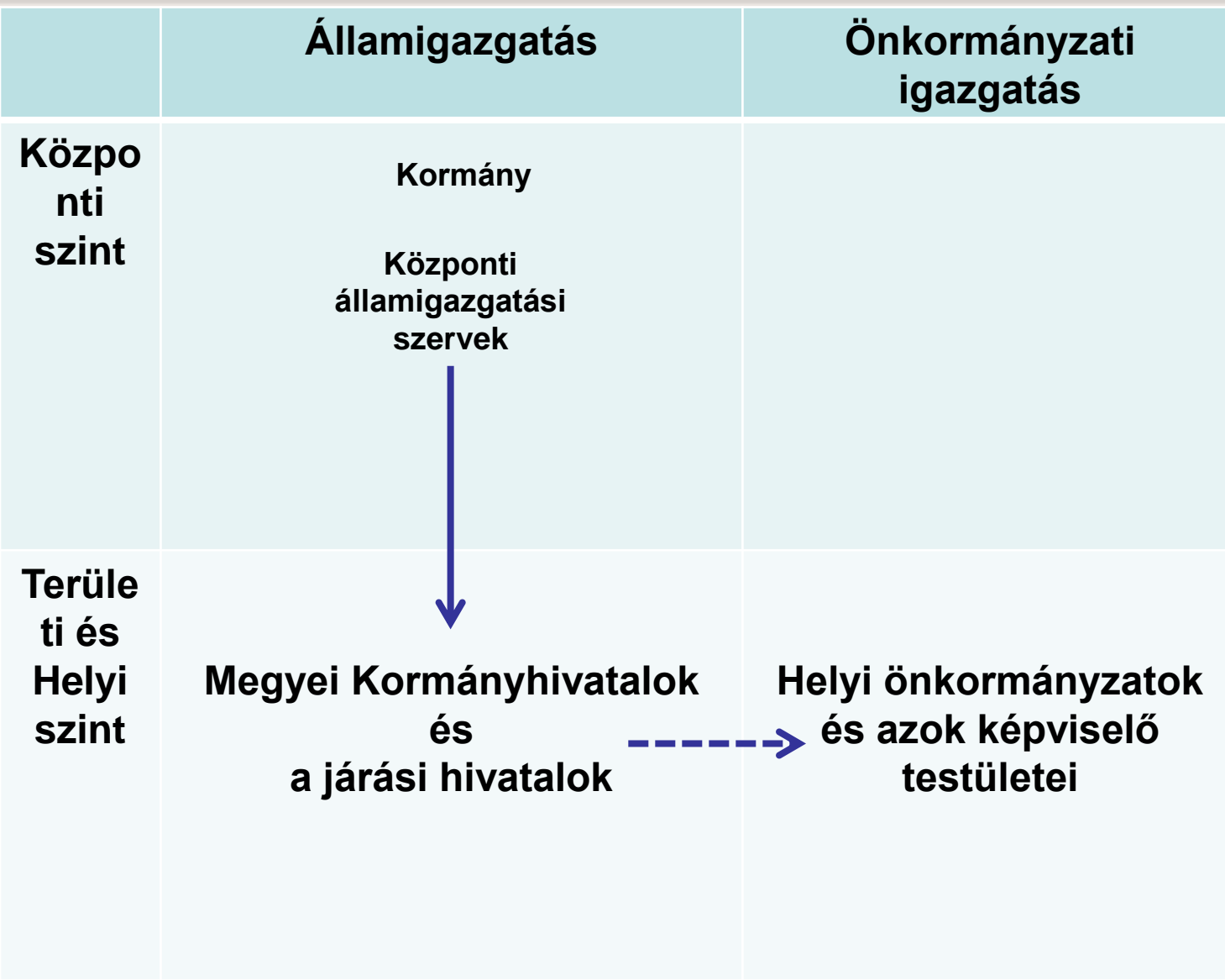
Korszak	Kezdeti integráció (’60-’70-es évek)	A deficitek korszaka (1980-2008):	A válság utáni időszak (2008-):
Uniós normák végrehajtásának szervezeti keretei	közvetett végrehajtás abszolút túlsúlya , de Bizottság versenyhatósági szerepköre adott	közvetlen végrehajtás megjelenése + közösségi hatáskörök bővülése (DE: szubszidiaritás) + végrehajtási deficit	közvetlen végrehajtás további erősödése (<i>agencification</i>)
Uniós normák végrehajtásának eljárési keretei	rendelet-irányelv-határozat hármásával kapcsolatos bírósági esetjog kialakulása, amely gazdasági, piacszabályozási kötődésű	tagállamok eljárési autonómiája (DE: hatékony és egyenértékű jogvédelem közvetett végrehajtásban)	kezdeményezések eljárásjogi kodifikációra

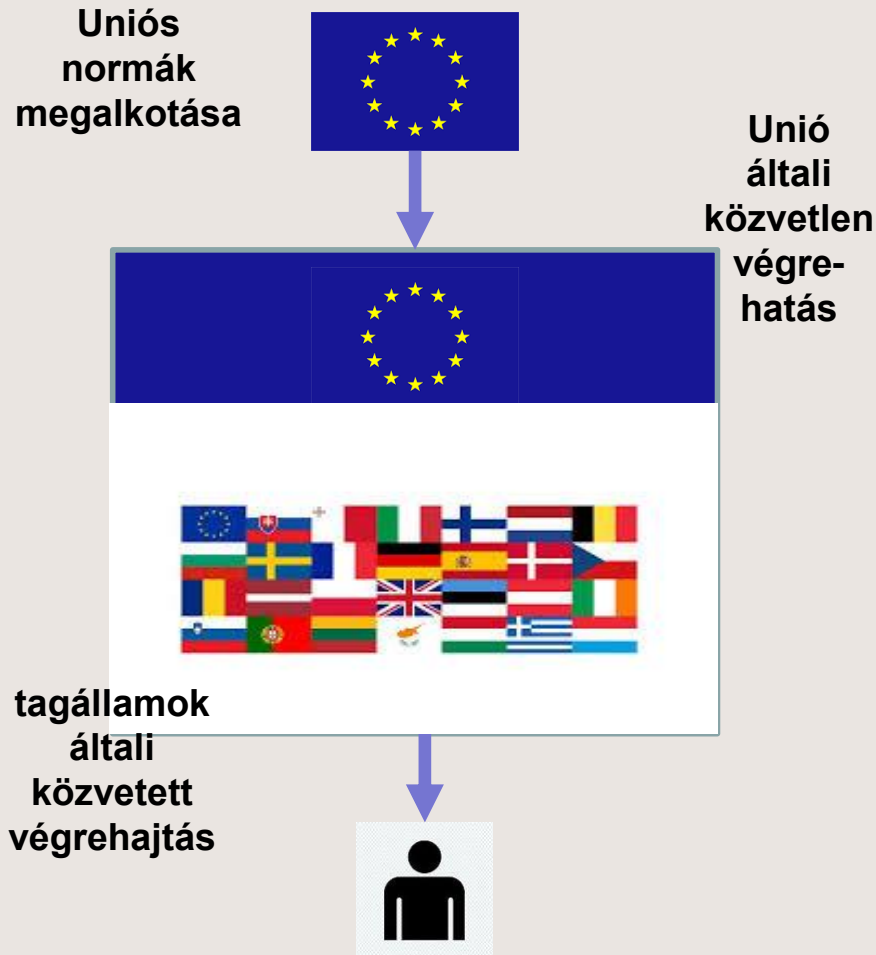
TAGÁLLAMI AUTONÓMIA ÉS KÖZVETETT VÉGREHAJTÁS

Tagállami közigazgatási szervezetrendszer - a magyar példa

Közvetett végrehajtás személyügyi kérdései

- Egyre inkább **nem** külügyminisztériumból irányított szakértői gárda alakul ki
- **Speciális a mandátumok** biztosításának rendszere
- Mennyiben kapnak tagállami szintről **kidolgozott mandátumokat?**

Tagállami eurokraták

Klasszikus modell

- Diplomáciai szolgálat elkülönült hivatás
- Külügyminisztériumba hierarchikusan bekötött külügyi szolgálat
- Bilaterális kapcsolatok (állam képviselte)
- Bel és külpolitikai elkülönítése

Új modell

- Diplomáciai szolgálat ágazatspecifikus hivatás
- Ágazatspecifikus szervezeti egységeknek jelentéstétel
- Bilaterális és multilaterális kapcsolatok
- Elkülönítése hiánya

Tagállamok eljárási autonómiája

Alapvetően ez is máig fennáll, mégis erősen hatások érik

Ennek forrásai:

1. tágabb értelemben vett **európai jog** (strasbourgi követelmények Helyi Önk. Chartája és 2007 7. sz. ajánlás jó közigazgatásról)
2. **EUMSz. 197. cikke és Európai Bíróság gyakorlata**
 - hatósági eljárásjog és perjog tagállami autonómia elve (máig!):
hatékony és egyenértékű jogvédelem elve jelent meg +
közigazgatási döntések bíróság **előtti megtámadásának**
lehetőség
3. Túlcsordulási hatás **Alapjogi Charta 51. cikke** miatt

EU aktusai eltérően jellemzői, hogy tagállami közvetett végrehajtás milyen mozgástérrel bír végrehajtásukkor (**közvetlen hatály**)

A KÖZVETLEN VÉGREHAJTÁS MEGERŐSÖDÉSE

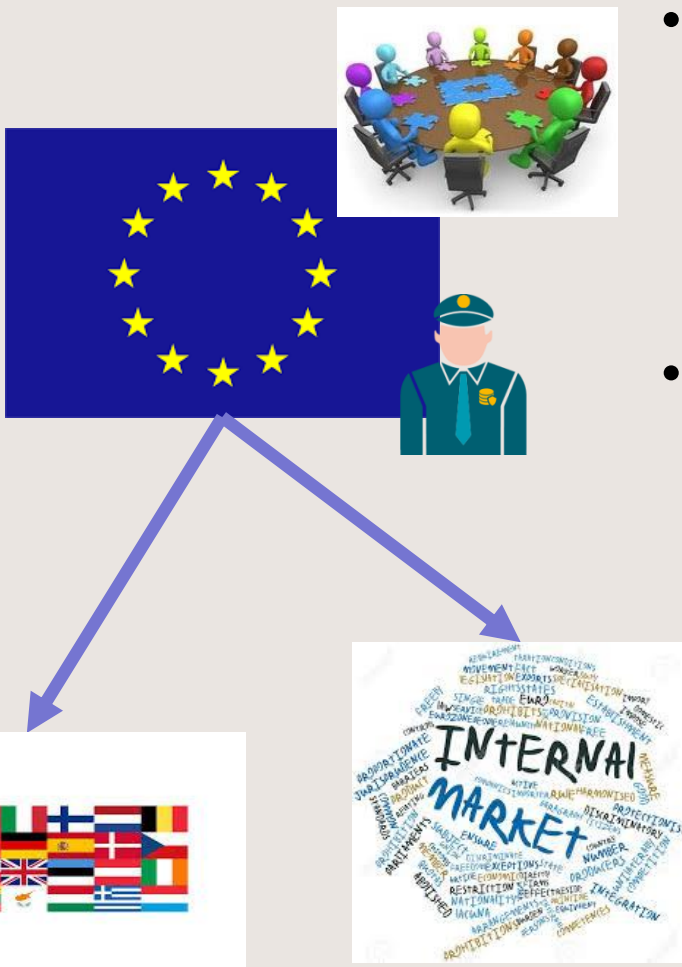

Közvetlen végrehajtás szervezeti keretei

- Fejlődési fokozatok szervezeti téren
 1. **Bizottság (Főhatóság) végrehajtási hatáskörök eredeti címzettje**
 2. **Ügynökségek megjelenése és erősödése**
 3. **Egyéb uniós intézmények bevonása, ahol ügynökség és Bizottság fellépése közvetlen végrehajtóként problémás (EKB bankfelügyelet)**

Közvetlen végrehajtás személyügyi kérdései

Uniós
intézmény
vagy szerv

- **Kétszintű** vizsgálat:
 1. Döntéshozó testületek
 2. Egyes uniós tisztviselők

- **Viszonyrendszer** kettőssége:
 1. Tagállamokhoz fűződő viszony
 2. Belső piachoz fűződő viszony

EGY KONKRÉT ÁGAZAT PÉLDÁJA: ÉLELMISZEREK ÉS SZÉNSÉGÜGY

Árúk szabad mozgása

- 30. cikk: A tagállamok között tilos bármilyen **behozatali vagy kiviteli vám** és azzal **azonos hatású díj**.
- 34. cikk: a **behozatalra** vonatkozó minden **menyiségi korlátozás** és azzal **azonos hatású intézkedés tilalma**
- 35. cikk: a **kivitelre** vonatkozó ugyanezen tilalma
- 36. cikk: **kivételek** a 34. cikk és 35. cikk hatálya alól (igazoló körülmények)
- Nagyon erősen **luxemburgi esetjogban** dolgozták ki

Vám és azzal azonos hatású díj

- **Állat-és növényegészségügyi vizsgálat díja** (Marimex II-ügy):
 - Védekezésében előadta tagállam, hogy
 - (1) egyfajta szolgáltatás is kötődik
 - (2) belföldi fogyasztók védelme is megvalósul (közrendi klauzula?)

Válasz: előállítási költség megváltoztatásával hatásában ugyanolyan, mint a vámok, így ez is tiltott (határátlépéshez kötöttség)

Cél szerinti megkülönböztetés továbbra sem volt megengedett, de más lenne a helyzet, ha kiterjedne a hazai termékekre is, amely így **állam általános adórendszerébe illeszkedik és objektív kritériumok alapján alaklamzank termékek különböző kategóriáira (diszkriminatív elem)**

Desonville-formula (8/74)

- Egy belga jog az importált röviditaloknál **származási bizonyítványt** írt elő, amelyet a származási ország állíthatott csak ki (skót whiskyről Skóciában)
Büntetőeljárás indult az italkereskedők ellen, mert a Fro-ból importált whiskey-nél nem tudták felmutatni a bizonyítványt
- Válasz: „tagállamok minden olyan kereskedelemre vonatkozó szabályát, amely **közvetve/közvetlenül, ténylegesen/potenciálisan akadályozhatja a Közösségen belüli kereskedelmet = MAHI (tilott)**”

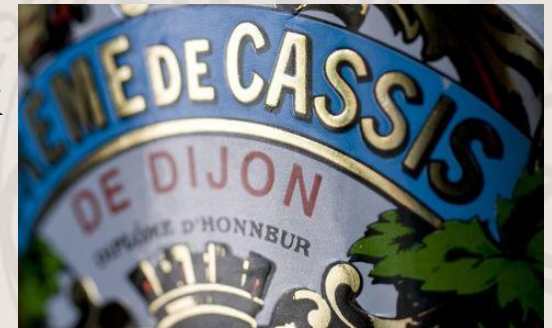

Cassis de Dijon-ügy (120/78. sz. ügy)

Ezt követően annak elkülönítése, hogy behozott **termékeket diszriminatívan kezelő int./nem diszkriminatív (importált és hazai termékre egyaránt alkalmazandó) int.-k megítélése:**

Utóbbiban alapvető jelentőségű volt **Cassis de Dijon-ügy:**

- **Német jog** csak olyan **gyümölcslikőr** forgalmazását engedte meg, amelynek **az alkoholtartalma min. 25%-os volt** - Dijoni ribizlilikőr „csak” 15-20%
- Német érvelés szerint alacsonyabb % **könnyebben okoz függőséget (közegészség) – NEM harmonizált kérdés volt még – alapszabadság megsértése? KÖLCSÖNÖS ELISMERÉS ELVE:**
- **Tiltott korlátozás:** ha jogszerű előállítás és forgalmazás egyik tagállamban akkor a másikon is forgalmazni lehessen, de
- **KÉNYSZERÍTŐ ÉRDEKEK** alapján korlátozhatják
- Mennyire kell tágra meghatározni Desonville-formulát?

BSE járvány és a '90-es évek botrányai

- BSE „kergemarha kór” végigsöpör NY-EU-án
- EU válaszlépései:
 - Közvetett: tagállami szinten élelmiszerfelügyeleti hatóságok megerősítése (akár autonómiájuk növelésével is)
 - Közvetlen végrehajtás: FVO létrejött mint Bizottság szakosított vizsgálati szerve és 2002-ben a EÉBH (Pisa) létrejött – szakértői ügynökségként + mellette komitológia bizottságok

Élelmiszerbiztonság tanulságai

- Belső piac amellet, hogy lehetőség **kihívás** is
- Meghagyták a hatósági hatásköröket **elsődlegesen tagállami** szinten az uniós szereplők legfeljebb szabályoznak és koordinálnak
- Miképpen lehetséges megfelelő működés biztosítása együttes igazgatás keretében?

